

Sygn. akt III U 396/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy E. B. i G. B.

przeciwko P. Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników

na skutek odwołania E. B. i G. B.

od decyzji P. Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 9 kwietnia 2015 r., **znak:**(...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 396/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 sierpnia 2015 r.

Decyzją z dnia 9 kwietnia 2015 r., znak: (...)

w sprawie objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników w związku z ustawą z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw wydaną w stosunku do G. B. i E. B., P. Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził niespełnianie warunków do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników E. B. w okresie od 21 listopada 2011 r. do 25 kwietnia 2014 r.

W podstawie prawnej powołano art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 5 b ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r., poz. 1403 z późn. zm.) w zw. z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustawy (Dz. U. z 2014 r., poz. 1831 z późn. ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.).

W uzasadnieniu wskazano na fakt, iż decyzją z dnia 26 lutego 2014 r. P. KRUS stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników E. B. od dnia 21 listopada 2011 r. z uwagi na zawartą przez nią umowę zlecenie z Urzędem Gminy W.. Zawarta umowa stanowiła odrębny tytuł ubezpieczenia w ZUS, który korzystał z pierwszeństwa przed

ubezpieczeniem rolniczym. Organ rentowy podał, że w rezultacie poczynionych przez wnioskodawców działań, sprawa zakończyła swój bieg

w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie, który oddalił apelację wniesioną wobec wyroku oddalającego odwołanie Sądu I instancji. Następnie wnioskodawczyni ponownie zwróciła się o objęcie ją ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie od dnia 21 listopada 2011 r. do 25 kwietnia 2014 r., co stało się przedmiotem niniejszego postępowania.

Organ rentowy podniósł, iż wnioskodawczyni E. B.

w okresie od 21 listopada 2011 r. do 31 sierpnia 2013 r. wykonywała umowę zlecenie z równoczesnym prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej, natomiast w okresie od 1 września 2013 r. do 25 kwietnia 2014 r. prowadziła jedynie pozarolniczą działalność gospodarczą i za oba te okresy podlegała ubezpieczeniom społecznym w ZUS. Konkludując P. KRUS stwierdził, iż wnioskodawczyni nie spełnia warunków do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników w myśl powołanych w podstawie prawnej przepisów z uwagi na to, iż powołane przepisy nie mają zastosowania do osób, które były objęte ubezpieczeniem społecznym w ZUS, jak np. z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, co miało miejsce w przypadku wnioskodawczyni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyli wnioskodawcy E. B. i G. B. reprezentowani przez pełnomocnika, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji, ewentualnie o jej uchylenie i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania przez organ rentowy.

W uzasadnieniu podnieśli, iż w stosunku do wnioskodawczyni E. P. KRUS stwierdził ustanie ubezpieczenia rolniczego wobec zawarcia z Urzędem Gminy W. umowy zlecenie w dniu 21 listopada 2011 r. Zwrócili uwagę, iż gdyby umowa zlecenie nie została zawarta,

to wnioskodawczyni nadal byłaby ubezpieczona w KRUS. Zatem należałoby przyjąć, iż skoro umowa zlecenie przestała obowiązywać, to powrót wnioskodawczyni do ubezpieczenia w KRUS jest możliwy na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy zmieniającej. Wskazali, iż wnioskodawczyni spełnia warunek ubezpieczenia zawarty w art. 5 b ustawy o ubezpieczeniu społecznym

z tytułu wykonywania umowy zlecenia. Ponadto wypełnia przesłankę osiąganego przychodu z tytułu zawartej umowy zlecenie, a więc nie przekraczającego kwoty równej połowie minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie odrębnych przepisów. Zdaniem wnioskodawców wszystkie pozytywne przesłanki zostały spełnione, zatem objęcie wnioskodawczyni ubezpieczeniem społecznym rolników wydaje się być bezsporne.

W odpowiedzi na odwołanie P. Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o oddalenie odwołania.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podniósł, że po analizie całości dokumentacji zebranej w sprawie P. KRUS stwierdził niespełnianie przez E. B. warunków do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników

w okresie od 21 listopada 2011 r. do 25 kwietnia 2014 r. Podstawą tego rozstrzygnięcia stała się informacja z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 3 marca 2015 r., z której wynika, iż E. B. z tytułu umowy zlecenie została zgłoszona jedynie do ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od 21 listopada 2011 r. do 21 listopada 2011 r. i nie była zgłoszona z tego tytułu do ubezpieczeń społecznych – jak tego wymaga art. 5b ustawy

o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jak wskazał organ rentowy wnioskodawczyni w spornym okresie od 21 listopada 2011 r. do 25 kwietnia 2014 r. była objęta ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. ZUS nie potwierdził podlegania E. B. ubezpieczeniu społecznemu z tytułu wykonywania umowy zlecenie i tym samym - zdaniem KRUS - brak jest podstaw prawnych do objęcia wnioskodawczyni ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie od 21 listopada 2011 r. do 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni E. B. na mocy decyzji wydanej przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 21 grudnia 2001 r. została objęta ubezpieczeniem społecznym rolników od 15 stycznia 2001 r.

W okresach od 1 września 2003 r. do 31 sierpnia 2004 r., od 7 września 2004 r. do 30 czerwca 2006 i od 6 lipca 2006 r. do 25 kwietnia 2014 r. prowadziła działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży detalicznej kosmetyków, artykułów toaletowych, kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych w wyspecjalizowanych sklepach, pozostałej sprzedaży detalicznej prowadzonej w niewyspecjalizowanych sklepach, sprzedaży detalicznej wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzonej na straganach i targowiskach.

W dniu 21 listopada 2011 r. E. B. zawarła umowę zlecenie nr (...) z Gminą W. i tym samym została zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego. Zgodnie z umową wnioskodawczyni miała obowiązek pełnić nadzór, otwierać, zamykać, sprzątać obiekt (...) Pogrzebowego w miejscowości W. każdorazowo w związku z odbywającymi się obrzędami pogrzebowymi. Powyższa umowa została rozwiązana z dniem 31 sierpnia 2013 r.

Decyzją z dnia 26 lutego 2014 r. P. KRUS stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników dla E. B.. W uzasadnieniu wskazał, iż powodem powyższej decyzji stało się zawarcie przez wnioskodawczynię wspomnianej umowy zlecenie, której przedmiot nie był tożsamy z rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej, w związku z tym wnioskodawczyni spełniała warunki do objęcia ubezpieczeniem w ZUS, które korzysta z pierwszeństwa przed ubezpieczeniem rolniczym. Ponadto jak wskazał organ rentowy prowadzenie przez E. B. działalności gospodarczej po 31 sierpnia 2013 r. także wykluczyło możliwość podlegania ubezpieczeniu rolniczemu przez wnioskodawczynię z uwagi na dyspozycję art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, który to przepis wykluczył możliwość ubiegania się o objęcie rolniczym ubezpieczeniem społecznym osoby aktualnie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą.

W związku z odwołaniem się E. B. i G. B. od ww. decyzji postępowanie w sprawie prowadzone było przez Sąd Okręgowy w P. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, który wyrokiem z dnia 9 lipca 2014 r., sygn. akt III U 452/14, oddalił odwołanie, uzasadniając, iż zawarcie przez E. B. umowy zlecenie z dnia 21 listopada 2011 r. spowodowało zmianę jej dotychczasowego statusu ubezpieczeniowego i skutkowało ustaniem w stosunku do niej ubezpieczenia społecznego rolników.

Wobec wniesienia apelacji od powyższego orzeczenia, Sąd Apelacyjny w R. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 30 stycznia 2015 r., sygn. akt III AUa 762/14, oddalił apelację.

Dowód – dokumentacja zawarta w aktach organu rentowego i w aktach sprawy:

- decyzja KRUS z dnia 21.12.2001 r.
- zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z dni 26.05.2003 r., 7.09.2004 r., 6.01.2006 r., 6.07.2006 r.,
- decyzja o wykreśleniu z ewidencji działalności gospodarczej z dni 31.08.2004 r.,
- umowa zlecenia z dnia 21.11.2011 r.,
- rozwiązanie umowy zlecenia z dnia 30.08.2013 r.
- decyzja P. KRUS z dnia 26.02.2014 r.,
- odwołanie z dnia 3.04.2014 r.,
- wyrok SO w Przemysłu z dnia 9.07.2014 r.,
- oświadczenie wnioskodawczyni z dnia 14.05.2014 r.,

- apelacja z dnia 12.08.2014 r.,

- wyrok SA w Rzeszowie z dnia 30.01.2015 r.

W dniu 13 lutego 2015 r. E. B. złożyła wniosek o objęcie jej ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie od 21 listopada 2011 r. do 25 kwietnia 2014 r. Do wniosku dołączyła zaświadczenie o osiągnięciu przychodu brutto w czasie wykonywania umowy zlecenie w okresie od 21 listopada 2011 r. do 31 sierpnia 2013 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 9 kwietnia 2015 r. P. KRUS stwierdził niespełnianie warunków do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników E. B. w okresie od 21 listopada 2011 r. do 25 kwietnia 2014 r.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek z dnia 13.02.2015 r.,

- zaświadczenie z dnia 18.02.2015 r.,

- decyzja P. KRUS z dnia 9.04.2015 r.

Sąd ustalił, iż wnioskodawczyni w okresie od 21 listopada 2011 r. do 31 sierpnia 2013 r. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą oraz wykonywała czynności na podstawie umowy zlecenia zawartej z Gminą W., a w okresie od 1 września 2013 r. do 25 kwietnia 2014 r. prowadziła działalność gospodarczą, a sporadycznie zawierała z Gminą W. umowy o dzieło, a to w dniach: 15 października 2013 r., 5 listopada 2013 r., 4 grudnia 2013 r., 20 grudnia 2013 r., 7 maja 2014 r.

W rezultacie wnioskodawczyni była zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia przez płatnika Urząd Gminy W. w okresie od 21 listopada 2011 r. do 21 listopada 2011 r., natomiast w okresie od 21 listopada 2011 r. do 25 kwietnia 2014 r. podlegała ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Dowód:

- umowa darowizny z dnia 15.01.2001 r.,

- akta sprawy tut. Sądu sygn. akt III U 452/14,

- umowy o dzieło,

- pismo ZUS z dnia 3.03.2015 r.,

- zeznania wnioskodawczyni E. B.,

- zeznania wnioskodawcy G. B..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz zgromadzonych w ramach toczącego się w sprawie sądowego postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a nadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Ponadto ustalenia stanu faktycznego Sąd oparł na zeznaniach wnioskodawców E. i G. B., uznając je za polegające na prawdzie, jako zgodne z dowodami z dokumentów, wzajemnie się potwierdzające i uzupełniające w zakresie objęcia E. B. ubezpieczeniem rolniczym oraz podstaw tego ubezpieczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawców G. i E. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przywoływany art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 października 2014 r.

o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 1831 z późn. zm.) stanowi, iż rolnicy

i domownicy, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w związku z objęciem ich ubezpieczeniami na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, mogą złożyć w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wnioski o objęcie ich tym ubezpieczeniem w okresie, którego dotyczy decyzja, o ile spełniali w okresie objętym wnioskiem warunki określone w art. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, może być złożony w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (ust. 2).

Zgodnie z art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r.

o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r., poz. 1403 z późn. zm.) rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121), lub powołania do rady nadzorczej, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, lub pełnienia funkcji w radzie nadzorczej, pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przychód osiągniany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej połowie minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z kolei art. 6 ust. 1. pkt 4 cyt. wyżej ustawy stanowi, iż obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8

i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na wstępie należy przypomnieć, iż okres od 21 listopada 2011 r. do 31 sierpnia 2013 r. nie został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników,

co zostało już ustalone w toku dwuinstancyjnej kontroli sądowej

(w sprawie III U 452/14). Zakres zawartej przez wnioskodawczynię umowy zlecenia nie korelował z przedmiotem prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 stycznia 2011 r., I UK 229/10, podkreślił, że wykonywanie umowy zlecenia przez rolnika prowadzącego dodatkową pozarolniczą działalność gospodarczą i uprawnionego do dalszego korzystania z ubezpieczenia społecznego rolników na podstawie art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników powoduje wyłączenie go z ubezpieczenia społecznego rolników, gdy umowa zlecenia nie jest objęta zakresem prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej (OSNP 2012/5-6/74, LEX nr 738531).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że w spornym okresie, tj. od 21 listopada 2011 r. do 25 kwietnia 2014 r., wnioskodawczyni podlegała obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 z późn. zm.).

W stosunku do E. B. nie ma zatem zastosowania cyt. wyżej przepis art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i niektórych innych ustaw (w zw. z art. 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników), gdyż dotyczy on tylko osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej, tj. osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o

świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, oraz osób z nimi współpracującymi.

Skoro zatem wnioskodawczyni nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu wykonywania umowy zlecenia, a ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, brak jest podstaw do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym rolników w spornym okresie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.